

Õiguskantsler

Haridus- ja Teadusministeerium
hm@hm.ee

Teie nr

Meie 05.04.2019 nr 6-8/190511/1901741

Lapse lasteaiast väljaarvamise tingimuste kehtestamine

Lugupeetud haridus- ja teadusminister

Õiguskantslerilt on mitmel korral küsitud, kas valla- või linnavalitsuse kehtestatud lapse lasteaiast väljaarvamise tingimused on kooskõlas koolieelse lasteasutuse seadusega.

Leian, et koolieelse lasteasutuse seaduses on vaja lapse lasteaiast väljaarvamise tingimusi täpsustada, et need oleksid selged ja üheselt mõistetavad. See annab kohalikele omavalitsustele kindluse, mis nõuetest nad peavad õigusakte kehtestades lähtuma.

Lasteaias peavad saama käia kõik lapsed (igapäev on õigus haridusele, sh alusharidusele, [põhiseaduse](#) § 37), kelle vanemad seda koolieelse lasteasutuse seaduse kohaselt soovivad. Kuigi lasteaias käimine on vabatahtlik (koolieelse lasteasutuse seaduse (KELS) [§ 2 lg 2](#)), tuleb arvestada, et alusharidus on lapse tervikliku arengu seisukohalt oluline (KELS [§ 3](#)). Samuti aitab lasteaiateenuse kättesaadavus vanematel töö- ja pereelu ühitada.

Seaduse kohaselt võib lapse lasteaiast välja arvata juhul, kui laps läheb kooli (KELS [§ 6 lg 2 p 2](#) ja [§ 10 lg 2](#)) või vanema taotluse alusel (KELS [§ 10 lg 1](#)). Riigikogu on volitanud valla- või linnavalitsust kehtestama lasteaiast väljaarvamise korra (KELS [§ 15 lg 4](#)). Selles korras ei tohi aga kehtestada tingimusi, mida seadus ette ei näe (HMS [§ 90 lg 1](#)).

Mitmed valla- ja linnavalitsused on näiteks otsustanud, et lapse võib lasteaiast välja arvata juhul, kui vanem on jätnud kohatasu kaks kuud maksmata. Samuti on väljaarvamise tingimustena kehtestatud näiteks juhtumid, kui laps on lasteaiast puudunud tervislike põhjusteta rohkem kui kaks kuud või vanem on korduvalt ja oluliselt rikkunud lasteasutuse kodukorda. Mõni kohalik omavalitsus on otsustanud, et lasteaiakohta võib üles öelda ka siis, kui laps on puudunud lasteaiast rohkem kui kuu aega, kuid vanem ei ole lapse puudumisest teatanud ning lasteaias ei ole õnnestunud saada vanemaga ühendust, et küsida puudumise põhjust.

Väljaarvamise tingimuste kehtestamisel peab esmajoones arvestama lapse õigusega alusharidusele. Esikohale tuleb seada lapse huvid. Seda ka juhul, kui vanem ei ole lapse puudumise põhjustest lasteaiast teavitanud, on jätnud maksmata kohatasu või on rikkunud lasteaiakohta kodukorda. Enne kui otsustatakse vanemale lasteaiakohta üles öelda, peab nii lasteaiakohta kui ka kohalik omavalitsus veenduma, et pere ei vaja enam lasteaiakohta. Arvestada tuleb ka asjaolu, et kui

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

lasteaiakoht öeldakse üles vanema tahte vastaselt, tuleb perele tagada uus lasteaiakoht, kui pere seda soovib (KELS § 10 lg 1). Teisalt on avalikes huvides, et kohaliku omavalitsuse eelarvelisi vahendeid kasutatakse otstarbekalt ja lasteaedades ei lubataks põhjendamatult kohti kinni hoida, eriti olukorras, kus sama kohta vajab mõni teine laps. See paneb lasteaiakoha kasutamise eest vastutuse ka vanemale.

Kehtiva seaduse sõnastus paneb linnad ja vallad olukorda, kus on lihtne oma korda kehtestades eksida. Õiguslik segadus tekitab meelehärmi ka lapsevanematele. Leian, et mõistlik oleks kehtestada lasteaiast väljaarvamise tingimused koolieelse lasteasutuse seaduses ning samas näidata, kas ja milles tohib kohalik omavalitsus neid tingimusi täpsustada. Palun Teie vastust 31. augustiks 2019.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise